

Székely Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Előfizetési árak:
 Egész évre 50 Lei, félévre 25 Lei, negyedévre 13 Lei.
 Egyes szám ára 1 Lei.

Felelős szerkesztő:
TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Boulevard Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.
 Telefonszám: 34.
 Megjelenik minden vasárnap.

KRÓNIKA.

Erdélyben a helyzetet az utóbbi időben az agrártörvény végrehajtásának előkészületei uralják. Gróza miniszter kijelentette, hogy ebben az ügyben Garofid földművelésügyi miniszterrel a jövő hónap első napjaiban Erdélybe érkezik, hogy a viszonyokat alaposan megfontolva, az irányító intézkedéseket mindenütt a helyszínen adhassák ki. Szigorú megállapodás azonban, hogy ez utjukban senkit fogadni nem fognak.

Ha ezzel az elhatározással csak a teljes elfogulatlanságukat, pártatlanságukat akarják a vezető kormányférfiak maguknak biztosítani és megőrizni, e szándékot csak örömmel üdvözölhetjük. A törvény új helyzeteket teremtő intézkedései az eddigi birtokosokra szinte kivétel nélkül súlyos megpróbáltatásokat háritanak, hogy azokban értelmetlenül keltettek nyugtalanságot, a végrehajtás számára pedig akkora szabadságok vannak megengedve, hogy a legteljesebb elfogulatlanság és pártatlanság a legkevesebb, amit a törvény végrehajtásánál megkívánhatunk.

Ezért tehát, ismételjük: helyesléssel és várakozással nézünk a miniszterek útja elé, ha őket valóban pártatlanság és jóakarattal vezérli, s kívánjuk, hogy céljukat az alsóbbfokú végrehajtó tényezőkkel is át tudják értetni, hogy azok intézkedéseiben se nyilvánuljon más, csak jóakarattal és pártatlansággal.

*

Gróza miniszter ugyancsak jóakarattal és megnyugtatóra szánt kijelentéseket mondott a kisebbségek jogainak biztosítása, mint a felekezeti iskolák államsegélye ügyében is. Ez utóbbi kérdésben különösen le kell szögezni egy nyilatkozatát, mely szerint a kormány elhatározta, hogy a különféle felekezetek közt különbséget nem tesz, s azok iskoláit egyforma segélyben fogja részesíteni. E téren ránk fér a legkézzelfoghatóbb biztosíték.

De ezenkívül egyéb is kellene. Az, hogy a biztató ígéretek valóra váltását is lássuk. Mindenütt az egész vonalon. Mert azzal szemben, hogy ez ígéretek dacára a felekezeti iskolák, a különböző zaklatások miatt, vagy a fentartó anyagi eszközök hiányában még ma is a legnagyobb nehézségekkel küzdenek, sőt nem egy helyen megszűnni kénytelenek — ezek az ígéretek magukban csak nagyon sovány vigasztalást nyújtanak.

Adják meg tehát valóban is az ígért államsegélyeket az összes felekezeti iskolák-

nak egyenlő arányban, hogy ezek hivatásuknak megfelelően, a kulturális fejlődést, s ezzel az állam céljait is teljes erejükkel szolgálhassák.

Szövetkezeti gabonarakartárak.

A népnek jóléte, boldogsága, megelégedettsége a földnek okszerű megművelésétől és helyes kihasználásától függ. Aki a földnek művelését a legnagyobb tökélyre igyekszik emelni, az nemcsak jólétének megteremtésén fáradozik, de a nemzetvagyonosodást is így a közjót mozditja elő. A székely nép szorgalmával, nagy energiával igyekszik ez elsőrangú közérdeknek szolgálatába állani, de az elmúlt és idéni esztendő időjárása megbillentette az egyensúlyt az adott munka és a termés eredménye között.

Nemcsak a gyenge aratási eredmény készítet a jobb birtokosok közül sokakat arra, hogy mezőgazdasági terményeiket vásárlás útján szerezzék be, de a szárazság is hozzájárul ahhoz, hogy a kis gazda nyomoruságos helyzetével gondot okozzon a társadalomnak. Jobb családok is gabona és pénz nélkül néznek a reménytelen jövőbe. A dúsgazda — tisztelet a kivételnek — kinek termény fölöslege van, össze áll barátjával, komájával s megteremti a gabona-uzsorát, hogy drága pénzen adja gabonáját az amugy is agyonsanyargatott alsóbb osztály embereinek.

Ez ellen védekezni, de a kis embernek segítségére, védelmére sietni, erkölcsi kötelesség. A közgazdasági viszonyok tekintetbe vételével a fogyasztási szövetkezetek kebelében, vagy a hol ilyen intézmény nincs, szövetkezeti alapon gabonarakartárakat kell felállítani, miután a felsőbb fórumok is engedélyt adnak a szövetkezeteknek gabonabeszerzésre — ez volna a bajnakjigazi gyógyszer. Stuart Mill a jeles nemzetgazdász írja: „Az emberek minden előnyüket, melyek őket az oktalan állatok sorából kiemelik, főként annak köszönhetik, hogy egymással szövetkezve működhetnek s a tagok egyesült közreműködése által tétesítik mindazt, mi az egyének elkülönült törekvése mellett soha sem lenne kivihető.”

Angliában Stuart Mill szavait átértve, a polgárok szövetkeztek nem csak gyárak építésére, bankok s más társadalmi intézmények létesítésére, hanem gabonarakartárak szervezésére és felállítására is. Mi is követhetjük az angolokat, annál is inkább, mert hazánk földművelő ország lévén, a gabona-mennyiség elhelyezése miatt szükségessé válik a gabonarakartárak létesítése. Mi az előnye egy ilyen gabonarakartárnak?

Az, hogy a piac és gabona-árak szabályozva vannak, az árak emelkedését meggátolja, az árakra nincsen befolyása a börzianerek spekulációinak, az ügynökök szemérmét nem ismerő üzérkedéseinek s a szegény nép nemcsak jutányos áron szerzi meg mindennapi kenyerét, hanem a nagyobb birtokosok gabonakészleteiket a raktárakban elhelyezve, könnyebben értékesíthetik. Az ily raktárak felállításával a nem földművelő lakosok helyzetén is segítve lesz.

Az ilyen embereknek az a céljuk, hogy ju-

tányosan szerezzék be élelmi szereiket, mert boldogulásuk is ettől függ. Ha a gabona és élelmi szerek drágulnak, akkor a kisiparos táplálkozási rendszerében baj van s a megélhetési viszonyok rosszabbodása áll elő, mi a kisiparos családok nyomoruságos helyzetét idézi elő. Ilyenkor a munkás jövedelmének gyarapítása segít csak a helyzeten.

Az ily gabonarakartár összeköttetésben állana a Földműves Szövetséggel, mely szívesen áll a gazdaközönség rendelkezésére s ily üzletek tisztességes lebonyolítására. Ha tehát ily nemes cél szolgálatában állanak a gabonarakartárak, bizonyára a felsőbb fórumok is támogatásban részesítenék e társadalmi intézményt.

Eppen ezért a vezető férfiak lépjenek a cselekvés terére s alakítsák meg a gabonarakartárakat vagy a fogyasztási szövetkezet kebelében, vagy szövetkezeti alapon. Ez által a társadalom egy oly intézménnyel gyarapodik, miből haszna lesz mindenkinek egyaránt.

Etéd.

Bálint Zoltán.

A Magyar Szövetség szervezeti szabályzata.

(Folytatás)

15. A megyei választmány minden vármegyében a megye központján vagy más alkalmasnak látszó helyen alakul. Tagjai: a járási és városi választmányoktól 4 évre megválasztott 7—7 tag, akik magok közül elnököt, alelnököt, titkárt, pénztárost, ellenőrt és ügyeaszt, esetleg egy szűkebb Intézőbizottságot választanak és egyebekben a Központi választmány mintájára szerveződnek. A megyei választmányok Ügyrendjét az általános Szervezeti és más szabályok alapján az illető Megyei választmányokkal együttesen a Központi választmány állapítja meg. A megyei Választmány összekötő a Központ és a Járási, valamint a Városi választmányok között; azok megkeresésére véleményt ad, vagy eljár és a magyarság általános érdekeit hatóságokkal, magánosokkal és a nyilvánossággal szemben képviseli. A megyei választmányban a Járási és Városi választmányok a 7 tag közé a megyei központban lakó egyéneket is választhatnak be.

16. A Járási és Városi választmányok alapítása végett a Megyei választmány Járási és Városi megbizottja városonként és községenként alkalmas időben összehívja a 20 évet betöltött magyar férfi és nő polgárokat, kik maguk közül mindenik megkezdett 100 helybeli magyar lakos után egy megbizottat jelölnek ki. A megbizottak Járási és Városi közgyűlése választja meg a tisztikar és a legalább 15—15 tagból álló Járási és Városi választmányt, mely a tisztikarral együtt az általános Szervezeti szabályzat keretei között, e választmányok, valamint a Megyei választmány javaslatainak meghallgatásával a Központi választmány által megállapított Ügyrend szerint intézi a Járás és Város megfelelő ügyeit és képviseli a Járás és Város magyarságát úgy a központtal és a Megyei választmánnyal, mint hatóságokkal, magánosokkal és nyilvánossággal szemben.

Megokolt esetben a Központi választmány több politikai járás, illetve a város magyarságát egyesítheti.

17. A Magyar Szövetség költségvetésileg megállapított szükségleteinek fedezésére a Központi választmány által megállapított tagdíjak, valamint önkéntes adományok szolgálnak.

18. A Szövetség feloszlása egy hónappal előbb összehívott Nagygyűlésben a jogosított tagok $\frac{2}{3}$ -ának jelenlétében $\frac{3}{4}$ szótöbbséggel történhetik. Határozatképtelenség esetében a megjelentek számára való tekintet nélkül — most is a fenti szótöbbséggel — csak a harmadik Nagygyűlés határoz. Ez alapon, vagy, ha a Nagygyűlés bármely okból már megtartható nem volna, a Szövetség vagyona az Emléke, illetve ennek feloszlása, vagy nem léte esetén az Erdélyi Múzeum Egyesületre száll, ugy azonban, hogy a tőke érintetlenül marad s ha 10 év alatt a Szövetség újra alakul, a tőkét visszakapja.

19. E Szervezeti Szabályok elfogadására az 1921. évi január 9-én Kolozsvárt tartott Előkészítő értekezlet által szétküldött felhívás értelmében összehívott I. Nagygyűlés hivatott. A szabályzat kizárólag a Szövetség tagjainak használatára szól.

Gyakorlati pályák felé.

II.

Lapunk múlt számában röviden reámutattunk, hogy a székelység ifju nemzedékének az életpályák megválasztásánál a gyakorlati utak felé kell orientálódni, mert a köztisztviselői pályákon való elhelyezkedésnek régi feltételeit elvesztettük. Ami az értelmi pályák közül részünkre megmaradt: az a papi, tanítói, tanári, mérnöki, erdészeti, bányászati, orvosi, állatorvosi, mely öt utóbbihoz a román nyelv tudása nemcsak kívánatos, de szükséges. A nyelvtalantummal megáldott fiaink kitűnően érvényesülhetnek a katonai pályán, hol a székely katonatisztekre nemcsak a hadseregnek, hanem katonáskodó fiainknak is nagy szüksége van. A székely minden időben jó katona volt — katonai tehetsége mintegy vele született és e kiválóság fogja érvényesíteni őt a hadseregben.

Sokkal többet ígérnek a székely fiúknak a szabad pályák, melyek közé tartozik az említett orvosi, ügyvédi és mérnöki pályákon kívül a vegyészet. A közgazdasági életnek e rendkívül fontos ága sok emberünknek fog kenyeret nyújtani, mert Erdélyben a vegyészeti ipar néhány évtized alatt magára fog emelkedni a festőipar, cukorgyárak, konzervgyárak, üvegyárak, kohászat tömeges létesítésével. A képzett vegyész, bármily kis méretben kezdi meg működését, feltétlen érvényesülni fog, mert a befektetés sehol sem olyan nagy, hogy azt előteremtteni ne lehetne.

A szabad pályák sorába tartoznak a művészi: a festészet, szobrászat és a zene. Sokféle gyárhoz szükséges a szobrász és ugy ez, mint a festő és zenetalentum bőségesen talál alkalmazást mindenütt, ha szorgalmas és nem iszonyodik a munkától.

Minden pályák fölött messze kiemelkedik a jövő perspektívájában az ipari és kereskedelmi pálya és elmondhatjuk, hogy a Székelyföld csak akkor lesz boldog, megelégedett, gyermeke pedig független, ha mai kulturájával az ipari és kereskedelmi mezőkre, mint termelő pályákra hajlik át. Szó sem eshetik a Székelyföld boldogulásáról, a székely nemzet fennmaradásáról, ha az ipari vezetést a művelt középosztály nem veszi a kezébe.

Az érvényesülésnek kitűnő teret nyitnak a vasipari electro-technikai pályák. Továbbá a különböző bőrfeldolgozó iparágak; sütőipar, kárpitosság, szabóipar, ha a ruhákat forgalomba hozatalra dolgozza; gyáriparra áthajló asztalos, kalapos, lakatosipar. Nagy jövője van a Székelyföldön az esztergályos iparnak is, mert fánk az iparanyagra bőven van és ez az ipar nálunk ez idő szerint nagyon el van hanyagolva.

Nagy hiba, hogy a Székelyföldnek az agyag és faipari szakiskolákon kívül egyetlen műszaki vagy iparművészeti iskolája nincsen. Mennyire fontos volna Székelyudvarhelyen egy négyéves tanfolyammal bíró iparművészeti iskola felállítása, Csíkszeredában egy faipari szakiskola, Marosvásárhelyen egy mechanikai tanműhely, Sepsiszentgyörgyön egy gépészeti középiskola, melyeket, ha az állam nem fogja, a székely közösségeknek lesz kötelessége a legsürgősebben felállítani, hogy a középiskola negyedik osztályát végzett gyermekek ez iskolákban kiképzést nyerhessenek. Jelenleg a jelzett iskolák nem léteben sincs okunk elcsüggedésre, hiszen vannak kiváló mestereink, kiket az élet tett igazi mesterekké, mint például egy Bartók István s különböző iparokban több hozzá hasonló méltó társa, kik az érvényesülni akaró tanult székely gyerekek előtt eddig sem csapták be az ajtót és bizonyára ezután sem fogják becsapni. Az ilyen nevéssé lett képzett mestereink vezetése alatt eltöltött egy, két év után a kassai gépészeti középiskolában vagy a kolozsvári mechanikai tanműhelyben, magán gépgyárakban és electro-technikai műhelyekben akadály nélkül folytathatják gyermekeink a tanulást s rövid négy-öt évi kiképzés után olyan fizetéseket érhetnek el, a minőt a lateiner pálya egyáltalán nem nyújthat.

A külön szakismeretet kívánó gazdatiszti pályának már nincs jövője, azonban a kisebb földbirtokkal rendelkező családok a középiskola négy osztályának elvégzése után nyugodtan adhatják gyermekeiket földmives iskolákba, tejjgazdasági, kertészeti szakiskolákba, mert ugy a kertészet, mint a tejjgazdaság kevés tökével biztos kenyér, a kisbirtok pedig csak a szellemi és munkatökével nyújthat existenciát a jövőben. Az általános mezőgazdaságnak több ágazatára is kiterjeszhetnők figyelmünket, ezekről azonban a leányaink jövőjét illető kérdéseknél fogunk szólni.

A székely gyermek életútjának egy másik fontos iránya a kereskedelmi pálya, a kereskedelmi középiskola elvégzésével. A kereskedelmi életpályán nemcsak az ugynevezett kötött kereskedői pályán helyezkedhetnek el gyermekeink, hanem a bankokban, biztosító társulatoknál, gyárakban, nagy vállalatok üzleti irodáiban, kereskedőházakban, mint tisztviselők vagy azoknak megbízott képviselői, ha nyelvismeretüket a képzési idő alatt gyarapítják. Csehország ipara és kereskedelme ugy lett nagy, hogy az egyes ipari és kereskedői családok gyermekeikre származtatták át az üzemet, vagyis a gyermek átörökölte apja vállalatát. A Székelyföldön is ezt a rendszert kell követnünk, ha itt fejlett ipart és kereskedelmi életet akarunk látni. Ime e perspektívákban van jövőnk záloga; ehhez kell leány-gyermekeink nevelésének is simulnia. Erről azonban a következő számban.

I. e.

Aratás után.

Aki csak a kenyérért való vigasztalan ve-rejtékesést és törtető hajszát látja: néssen az arató gazda szemébe! — hogy tele van örömmel. Boldog letéteményesnek tudja magát, akin mások boldogításának lehetősége fordul meg. Azért nem az a gondja, hogy neki maradjon minél több, hanem, hogy, amit rajta keresztül a többi kapott: el ne vesszen az ő kezén. Visszatartani minél többet! — milyen méltatlan önzés; kívánni többet, mint ami adatott! — milyen telhetetlen szívűség.

És mi mégis az egész háboru alatt ebben a telhetetlen szívűségben voltunk. Azt a többi kenyeret, azt a fehérebbet sirtuk vissza a békéből. Az andalító zene hiánya fáj, az a fölösleg, ami a virágkoszorús asztalokról elmaradt. Az a csillogó diadém a nyakon, amit odaadtunk „vasért”; a selyem, a csipke, a „mindent lehet kapni” hiánya fáj nekünk. Azért panaszkoztunk, azért sóhajtoztunk.

Most szaporodik a kenyér, zsibbaszt a zene-szó, cseng a pohár. Csak ugy élvezzük a békét!

Ósi virtusunk, szeretetlenségünk, nemes uraságunk hazajár megint és utolsó bánatunk is beleful a berba.

Ébredjünk, uraim! — hiszen így elvész kezünkön az utódok jogos igénye! Lássuk be, hogy a világ csábos gazdagságai az enyészet cifra takarói csupán, ha nem eszközi jelentőségük a köz javára. Szolid *existenciális* igény, de azért nem száraz, hanem örömteljes bensőséges élet: ez az, ami a jövődőt biztosítja számunkra. Mindnyájunkra bizott valami: a kezünk munkáját, az arcunk verejtékét, az éjszakai meglóptott álmunkat, az agyunk gondolatait, a szívünk dobbanását a másokévé tennünk. Jaj annak, aki azokat magának tartja meg!

J. J.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Fülöp Áron kisebb költeményei címen a napokban az elhunyt jeles költő lelkes és méltó özvegyének buzgó áldozatkészsége folytán esinos kiállítású kötet hagyta el lapunk nyomdáját. A székelység kiváló epikusának, a huntrilogia szerzőjének e kisebb műveiről lapunk következő számában bővebb méltatást közlünk. Most még csak annyit, hogy a kötet mondhatni: önköltségi árban, 8 leuért kapható Z. Székely János könyvkereskedőnél és kiadóhivatalunk üzletiségében.

Színház. A színházi szezon iránt oly nagy érdeklődés mutatkozik már előre is, hogy a bemutató előadásokra, a bérlőkön kívül is, nagy számú előjegyzést tettek. Első előadás szeptember 1-én lesz, amikor „Lili bárónő” operett kerül színre, az operett-személyzet bemutatkozásával. A főbb szerepek: *Marosi Géza*, *Benes Tusi*, *Boross Mancsi*, *Szécsi Nándor* és *Gadi Sándor* kezeiben lesznek. A darabban bő alkalma nyílik ugy az énekeseknek, mint a táncosoknak a legjobbat nyújtani. Második előadás: „Talfun”, mely az egész világ szinpadát nagy sikerrel járta be. A nevezetes drámában *Harmath Jolán* és *Marosi Géza* kreálják a főbb szerepeket. Szombaton, azaz szeptember 3-án a „Cigányszerelem” kerül színre, *Lehár* örökbecsű operettje. Az operett főszereplői: *Borovszky Oszkár* és *Kerényi Irén* lesznek, akik legjobb énektudásukat és készségüket fogják szinpadra vinni. Vasárnap: „Obsitos”. A műsor összeállításánál és produktív erejénél fogva bizonyára nagy közönséget fog a színházba vonzani.

HIREK.

Augusztus 27.

Jegyzői változások. A vármegye jegyzői karában legutóbb az alábbi változások történtek: *Radványi Endre* körjegyzőt Székelyszentkirályról áthelyesték Székelydályára. *Simonffy Géza* székelypálfalvi körjegyzőt kinevezték Fenyédre segédjegyzőnek. Székelypálfalvára áthelyesték *Fekete Miklóst* Székelyszenterzsébetről. Helyébe pedig *Nistor Sándort* nevezték ki.

Eljegyzés. *Székely Mancsi* és *Ráts Vilmos* f. hó 21-én tartották eljegyzésüket.

Kadáci Aranka (Kóhalom) és *Kovács István* vármegyei számvető, jegyesek.

Katonakötelesek összeírása. A városi tanács jelentkezésre hívta fel a város területén tartózkodó 1901, 1902 és 1903 években született állításköteleseket, továbbá mindazokat, akik a negyvenhat évet még be nem töltötték, s a múlt évi összeírás rendén a lajstromokból bármely okból kimaradtak. Ha a fent jelzett évfolyamba tartozó kiskorú állításkötelesek távol vannak, a bejelentést szüleik, gyámjaik, rokonaik vagy megbízottjaik is megtehetik. A jelentkezés folyó hó 29-ig megpjtendő a főjegyzői irodában, s a jelentkezők esetleges katonai okmányait is magukkal vinni tartoznak.

Halálozások. Szolid szívű, jóságos uruló költőzött el az élők sorából özv. *Steinburgi Pildner Ottóné* halálával. Azok közül a mai napság mind ritkább lelkek közül való volt, akikben a földi élet zürzavarai csupa jósággá változnak át, mindenkiről jót gondolnak, mindenkivel jót cselekeszenek. Korábbi éveiben a társadalmi jótékonyág terén tettakkal is tevékenyen működött; a helybeli Jótékonycélu Nőegyletnek alelnöknője volt. F. hó 22-ikén 73 ik évében hunyt el csendesen, hosszas betegskedés után. Nagyszámu közönség vett részt temetésén, s osztozik a kiterjedt és tekintélyes rokonság gyászában.

Oláh Erzsé, f. hó 21-ikén, 34 éves korában, Székelyudvarhelyen hirtelen elhunyt.

Kovács Elemér villanyszerelő, 24 éves korában, Székelyudvarhelyen f. hó 27-ikén elhunyt. Temetése 29-ikén d. u. 3 órákor lesz.

Az irgalmasnének róm. kath. polgári leányiskolája f. évi szept. 5-én kezdi új tanévét. Addig tart a beiratás ideje. Ugyanez áll az ott lévő elemi és most megújuló ipariskolára nézve is. Utóbbiban egyéb női kézimunkán kívül alsó ruhaneműket, ugyszintén gyermek- és női felső ruhát is tanulnak szabni és varrni a növendékek. Az ipariskolában a tandíj 25 leu havonta. Beiratás alkalmával 2 hónapra előzetesen fizetendő a 10 leu beiratási díjjal együtt. Ez ipariskolában tanítanak haszna kiszámíthatatlanul nagy — csak a mai drágaságban oly költséges varratási díjakat tekintve is — ugy a növendékekre, mint a szülőkre nézve.

Közzétadópnéztárak szervezése. A pénzügyminiszter elrendelte az új adótörvények életbeléptetésével kapcsolatosan az évi szeptember hó 1-ére a közzétadópnéztárnak felállítását. Megyénkben 6 ilyen pénztár állítatik fel, még pedig Székelyudvarhelyen, Székelykeresztúron, Orlándon, Parajdon, Bögözben és Bethlenfalván. A közzétadópnéztárak hatáskörébe fog tartozni az összes adónemek kivétele és behajtása. Személyzetük lesz egy adófelügyelő, egy számvéző és megfelelő segéd személyzet. A pénzügyigazgatóság adóhivatala csak mint központi pénztár fog működni a jövőben. Ez intézkedés különösen a jegyzőknek jelent nagy könnyebbséget, amennyiben mindennemű adómunkálatok alól felmentetnek.

Változások a helybeli középiskolák tanári karában. *György Imre* és *Jakó Albert* főgimnáziumi tanárok városunkból eltávoztak. Előbbi a marosvásárhelyi leánygimnáziumhoz, az utóbbi a dévai főreáliskolához nyert kinevezést. *György Imre* 5 évig működött a helybeli rk. főgimnáziumnál, *Jakó Albert* pedig 7 évig a ref. kollegiumnál. Midőn távozásukat sajnáljuk, egyben szerencsét kívánunk új állomás helyeiken is.

Jótékonycélu műsoros ünnepélyt rendeztek a múlt vasárnap délután Vágás községben. Az ünnepélynek ének, monológ, énekszóló és szindarabból álló számait Erdély és Kálmán tanítók állították össze nagy buzgósággal s a szereplők jórészt a község szünidőző tanulóiból kerültek ki. Az ünnepély sikerült számait a Béta, Dobó és Vágás községből összegyűlt nagyszámu közönség élénk figyelemmel hallgatta és sürű tapsokkal jutalmazta a szereplőket. A szereplők működését és a közönség érdeklődését az ünnepély végén Mihály Domokos plebánus köszönte meg szép beszéddel.

Halálos érvágás. Balázs Mártonné korondi lakos még pünkösöd táján megkérte Márton Ferenc ottani lakost, hogy erős főfájását érvágással könnyítse meg. Márton Ferenc, kinek még atyja is foglalkozott az ilyen tiltott műtétekkel, vállalkozott ennek végrehajtására. A seb tisztátalan kezelése miatt vérmérgezés állott be, mely annyira előrehaladt, hogy az orvosi beavatkozás már elkésettnek bizonyult. A különben is tüdőcsucsburutban szenvedő asszony, hosszas kínlődás után meghalt. A hatóság részéről a helyszínen *Florescu* vezető államügyész, *Szabó Géza* dr. vizsgálóbíró, *Orbán* és *Hartvig* orvosok jelentek meg. Márton Ferenc ellen a vizsgálatot megindították.

Személyi hír. *Visky Ferenc* helybeli ref. segédlelkész az új tordai egyház lelkésznek hivta meg. Allását rövid időn belül elfogalja.

A Székelykeresztúri Ipartestület f. hó 21-én, vasárnap, fényes erkölcsi és anyagi sikerrel bővelkedő népnéppélyt rendezett a plébánia melletti dinyés kertben. Az ügyes rendezésről tanuskodó műsort, hajnalig tartó kedélyes táncmulatság zárta be. A tombola főnyereményt, egy borjas tehenet Földes járásbíró nyerte el.

Éjszakai garázdálkodók. Tamás Simon droguista tábláját ismeretlen tettesek f. hó 21-én az éjfél órákban helyéről eltávolították. A rendőrség különös figyelmébe ajánljuk az ilyen vásott viselkedésű egyéneket, kik mások oktalán megkárosításában lelik gyönyörűségüket.

Gazdatisztek mozgalma. Hogy mennyire átalakító, létalapokat felbolygató hatása lesz a földreformról alkotott törvény végrehajtásának, élénken érzik a gazdatisztek is, kiknek megélhetését teheti a változás lehetetlenné. Sorsuk megbeszélése céljából a múlt hét szombatján Marosvásárhelyen mintegy 75—80-an jöttek össze egy előértekezletre s ott határozati javaslatban állapították meg, melyet a szeptember 6-ikán ugyanott tartandó nagygyűlés elé terjesztenek. Eszerint, a gazdatiszti kar és bérlők kéri és elvárják a kormánytól, hogy róluk épp ugy gondoskodják, mint a többi földművelő polgárokról és a földbirtok reformmal kapcsolatosan a felosztás alá kerülő földbirtokosokból, tudásuk, eddigi munkásságuk és szolgálatuknak megfelelő arányban részesesse, annyival inkább, mert a föld intenzív és okos művelésére, első sorban éppen ők vannak hivatva. A kényszerbérlet, illetőleg kisajátítás alá kerülő föld birtokból a következő arányban való részesítést kívánják már a kényszerbérletből is: jószáglényelők, intézők 200 hold, ispánok, segédisztek 100 hold. Minden részesedő számára lehetőleg lakás és gazdasági épületek biztosítandók a kényszerbérlet és kisajátítás következtében üresen maradó épületekből. A gazdasági kamarákban, tanácsokban és a földbirtok reformmal kapcsolatban alakítandó minden szervezetben, a gazda tisztikar megfelelő képviselést követel. Az új berendezkedéshez és építkezéshez 60 éves olcsó állami kölcsön folyósítandó. Bérlők, amennyiben a földművelés élethivatásuk és ezideig is abból éltek, olyan elbánásban részesítendők, mint a gazdasági alkalmazottak.

X Ki tud róla? *Lakatos Béla* satu-marei (szatmári) lakos 82-es székelyudvarhelyi géppuskás zászlós eltűnt 1916 június 5-én Volhíniában. Kérem értesíteni: Pék Irént Székelyudvarhely, Br. Orbán Balázs-u. 54. sz.

Lebélyegzésre hemutattatott a megyében: 32.613 drb. 12.279.200 K. értékű olyan hadikölcsön-kötvény, amelynek a kötvénye a tulajdonosok birtokában van. Bejelentettek továbbá 4.900.750 K. értékben olyan kötvényeket, amelyeket külföldi banknál jegyeztek és a félnek csak elismervénye van róluk. Ezen kívül háboru előtti kötvényt 601 darabot 1.377.100 K. értékben jelentettek be.

Leánykereskedelmi iskola után érdeklődőket értesítjük, hogy az intézet felállítására érdekében indított mozgalom eredménnyel nem járt. Tekintve több más hasonló iskola közellétét, az állam egy esetleg elégtelen népességű intézet fenntartását nem akarja megkockáztatni. *As ill. közsépiszka Igazgatósága.*

Versenyvárosok hidak festésére. Az államépítészeti hivatal 936—1921 számú hirdetménye alapján f. évi szeptember 10-én d. e. 10 órákor az államépítészeti hivatal (Odorheiu Sarviciul de poduri si, sosele) hivatalos helyiségében nyilvános versenyvárosok lesz. Vállalathá adják az udvarhely—brassói áll. uton 108 sz. vargyasi vashid, az udvarhely—brassói áll. uton 38 sz. h.-szentpáli vashid, az udvarhely—parajdi áll. uton 1 sz. udvarhelyi vashid, héjjasfalvi—gyimesi áll. uton 3 sz. héjjasfalvi vashid, héjjasfalvi—gyimesi áll. uton 51 sz. décsfalvi vashid, udvarhelyi—gyergyószentmiklósi áll. uton 50 sz. zetelaki vashid festését. Az elkésett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Ajánlattevők az ajánlati összeg 5%-át tartoznak biztosítékul készpénzben

vagy óvadékrépes értékpapirokban valamelyik állami adóhivatalnál letétben helyezni és az azt igazoló elismervényt ajánlataikhoz csatolni. Részletesebb feltételek az államépítészeti hivatalnál a hivatalos érak alatt megtekinthetők.

Eljegyzés. *Simó János* cipész f. hó 20-ikán eljegyezte *Stemmer Mariskát* özv. *Stemmer Józsefné* leányát. (Minden külön értesítés helyett.)

Harangszentelés. A székelykeresztúri református egyház egy 360 kg. súlyu új harangot szerzett be, melynek a felszentelése folyó hó 28-án lesz. A szentelést *Vajda Ferenc* esperes végzi. Délután orgona hangverseny lesz, melyen *Biró Sándor* vallás-tanár tart szabadelőadást.

Tájékoztató. A ref. elemi fiú- és leányiskolákba a beiratások aug. 29—szept. 5-ig fognak megejtetni, naponként d. e. 8—12-ig a Király utcai leányiskola helyiségében. Beiratási díj 10 leu. Szegénysorsu tanulók teljesen ingyen oktatásban részesülnek. A tanítás szept. hó 5-én kezdődik. *As igazgatóság.*

A tengeri liszt drágulása. A tengeri árának folytonos emelkedése következtében a polgármester a tengeriliszt maximális árát kilogrammonként 3 leura emelte fel a kicsinyben való előrujtásnál.

Megjelent az Erdélyi Földreform-törvény magyar nyelven az Erdélyi Gazdasági Egylet kiadásában. Az eredetinek csaknem szöszszerinti, jogi és gazdasági szempontból felülvizsgált, hiteles fordítása. A füzetekben kiadott törvény szövege biztos kalauz a gazdasági közönség kezében a földreform terén. Kapható a kapcsolt területek csaknem minden könyvkereskedésében, az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatalánál és a vármegyei Földműves Szövetségnel 10 leiert.

Az iskolai év kezdete. A helybeli középiskolákban az 1921—22. iskolai év a rendes időben, szeptember elején fog megkezdődni. A róm. kath. főgimnáziumban a javítóvizsgálatokat augusztus 30-án és 31-én délelőtt 8—12 óráig tartják, a végleges beiratásokat pedig szeptember 1. 2. és 3. napjain eszközlik. A fizetendő díjak felekezeti megállapodás alapján minden intézetben egyenlők. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szeptember 4-én, vasárnap lesz. A rendes tanítást szeptember 6-án kezdik meg. Beiratási díj 30 leu, tan- és fenntartói díj az alsó tagozaton (I—IV. o.) 400 leu, a felső tagozaton (V—VIII. o.) 800 leu. A beiratási díjat mindenkinek meg kell fizetnie. A tan- és fenntartási díj elengedéséért jó előmenetelű, szegénysorsu tanulók folyamodhatnak. A ref. kollegiumban a beiratások szept. 2—6-ika közt lesznek, a tanév megkezdése 7-én.

A „Napkelet” legfrissebb (aug. 15-iki) száma különképpen erdélyi szám. Huszonhárom közleménye közül tizenegyet erdélyiek írtak, ezzel is hangsúlyozva azt a törekvést, hogy bármennyire is célja az izmos folyóiratnak, hogy az elkapcsolt magyar szellemi élet egészének szolgálatában álljon, elsősorban az erdélyi irodalmat kell kitermelnie. Az új „Napkelet” vezető cikkét *Gelei József*, *Apáthy István* tudós munkatársa írta és a cikkben az egyéniség szociális szerepét állapítja meg, felhasználva az élettan tanúságait is. Novellákat *Pap József*, *Ligeti Ernő*, *Kádár Imre* és többen írtak. Versekkel *Bartalis János*, *Szentimrei Jenő*, *Endre Károly*, *Honthy Tibor* debütáltak. A szász irodalomról *Hajek Egon* értekezik. Nagy érdeklődésre számíthat az erdélyi népművészet problémája, melyről *dr. Supka Géza* és *Kós Károly* vitáznak, számos cikk, jegyzet, műfordítás tarkítja a számot, mely közli a regény pályázat eredményeit és *Dienes László* közkezdelt nyugati szemléjét.

A román tannyelvű áll. elemi népiiskolában a beiratások szeptember 1—3-án lesznek d. e. 9—12 óráig az iskola épületében (volt főreáliskola). *Mihaiu*, igazgató-tanító.

A népnéppélyről közölt múlt heti tudósításunkban egyik szereplő neve tévesen volt megemlítve; a Góbé-színpad egyik bohóca, aki sikerült alakításával, ötletes mókáival a közönséget sokszor megkacaglattá, nem *Pásztor*, hanem *Lajber János* volt.

A földtani intézet igazgatója *Mrazek* és *Jeckelius* geologus napokban autóval keresték fel vidékünket s tekintették meg a most folyó kutatásokat.

Székelyszentkirályközségnek kettős ünnepe volt augusztus 20-án. A székelységi év bucsuval kapcsolatban történt meg a kijavított és újra festett templomnak ünnepélyes megáldása is. A templom megáldását és az ünnepi istentiszteletet Pál István apát-kanonok, kerületi főesperes végezte fényes segédlettel. A megható alkalmi predikációt dr. Ferencz ferencz atya mondotta. Az istentisztelet végeztével a templom megáldásának emlékére a tágas kerítésen belül több mint ezer főre menő közönség jelenlétében igen sikerült vallásos jellegű ünnepély volt, melyen Bodó Eszter és Gergely Jolánka kedvesen szavaltak, Dobos Ferenc dr. és Biró Lajos főgimn. tanárok pedig beszédet mondtak. Az előbbi Szt. Istvánnak a kereszténység meghonosítása körül szerzett érdemeit fejtegette, az utóbbi pedig a székelység ősi vallásosságával kapcsolatban a jeles faji tulajdonságok megőrzésére és a hibák levételére hívta fel a hallgatóság figyelmét. Majd Szabó János, a község fárhadhatatlan plebánosa mondott köszönetet az ünnepély szereplőinek. Végül pedig Pál István apát-főesperes szólott, kiemelve Szabó plebános érdemeit a hitélet fellendítése, a templom kijavítása és a szép ünnep rendezése körül. A község életében ritka és sokáig emlékeztető ünnep rendezéséért az egyháztanács is testületileg tisztelgett szeretett plebánosánál.

Ujra itt a rekkenőség

s megrepedt a földtapéta;
Hiába kért a berakba
Napokon át nagy brekegve
Friss esőt a zöld béka.
— Megfogunk így rendre fölne!
De kinek van pár forintja:
Bajussát megsodorintja
S hús fürdőre fut hűsülni.
Mennék én is szivesen
S magam illő pucba, díszbe
Vágnám, mint más senki sem.
Am de zsebem oly lapos:
Nemhogy fürdés, — szódivisre
Sines benne egy rossz hatos...

Farcádi

Élelmi cikkek árszabása, amint azt a városra nézve a polgármester legutóbb megállapította: I. Hús, zsír és szalonna-félék: Marhahús kg.-ja 4, bivalyus 3, borjúhús 3, sertés 10, juhús 2, sertészsír 20, paprikás vagy csomagos szalonna 20, nyers szalonna (zsirnak való) 14, fehér sózott szalonna 16, füstös szalonna 17, hár 16, vegyes felvágott 15, nyári szalámi 15, téli szalámi 60, száraz kolbász 8 lei. II. Péksütemény és liszt-félék: Barna kenyér kg.-ja 3-50, fehér kenyér kg.-ja 5, 0-ás liszt 6, főző liszt 5, kenyérliszt 3-50, tengeri liszt 2-50, kifli vagy zsemlye 3—3 drb. 1 lei. III. Tejtermékek: Tehéntej 1 liter 1-50, bivalytej literje 2, tejfel 8, falusi vaj kg.-ja 20, teavaj csomagolva 30, tehénturó 6, juh-turó 12, juhsajt 10, orda 8 lei. IV. Vegyes élelmi cikkek: Paradicsom kg.-ja 5 lei, zöld paprika drb.-ja 50 banitól 1 leiig, káposzta drb.-ja 2—4 lei, zöld bab kg.-ja 1 lei, zöld borsó kg.-ja 2 lei 50 bani, burgonya literje 50 bani, murók kötése 30 bani, petrezselyem kötése 40 bani, zöld hagyma kötése 40—50 bani, ugorka drb.-ja 20—40 bani, karalábé drb.-ja 20—40 bani, tojás 50 bani.

A legújabb „Pásztorújság”. A „Pásztorújság” legfrissebb száma meglepően gazdag tartalommal látott napvilágot. Kosutány Ignác a Habsburgokról írt érdekes tanulmányt. Balogh Endre, Kovács László és Pálos István eleven hangú novellákkal szerepelnek. Berde Mária, Farnos Dezső, Finta Zoltán és Gyarmathy Ferenc tollából verseket, Aprily Lajostól pedig Lillencrom-fordítást közöl a lap. Mannsberg Arvéd, Biró Vencel és Walter Gyula cikkekkel, Papp Mózes pedig regényfolytatással szerepelnek. A tartalom megjegyzések rovatóban Usoni Mária, Borbély Gyula, Reményik Sándor, Mannsberg Arvéd, Balogh Arthur és Walter Gyula közleményei találhatók.

A községekben levő sókutak betömését a Monopol(sójóvédék) igazgatóság elrendelte. Ugy halljuk, hogy a községek kérvénnyel fordulnak felsőbb helyre, hogy a kutak szabad használatát nekik továbbra is megengedjék.

Halálos játék a fegyverrel. Mint már számtalan esetben, újból halálos szerencsétlenséggel végződött egy fegyverrel való gondatlan játék. Bodó Mózes és Bodó Sándor testvérek, székelyszentkirályi erdőpásztor fiai, f. hó 23-ikán, atyjuk otthon nem létében, annak fegyverével babrálgattak, miközben a fegyver a 16 éves Mózes kezében elszűnt s a golyó a 9 éves Sándort halálosan találta. A vizsgálatot megindították és az apa ellen az ügyészség gondatlanságból származott emberölés miatt vádiratírányt tett.

Köszönetnyilvánítás. A helybeli róm. kath. egyházközség vezetősége ezton is hálás köszönetét nyilvánítja az augusztus 14. népünnepély összes szereplőinek és rendezőinek. Önzetlen, fárhadhatatlan munkálkodásukat jegyzőkönyvükben is megörökítettük, hogy az utókor is buzduljon az elődök nemes példáján.

A városi jéggyár működését megkezdette és már a jégszállítások is megindultak.

A nagymérvű takarmányhiány kiáltása sokakat nyugtalanít. Ezzel kapcsolatban figyelmeztetnek arra, hogy hasonló időkben a falevelek összegyűjtésével nagy hiányt lehet pótolni. Különösen juhok számára egészen jól használható póttakarmány a csere- és kőrifák lehullott lombzata. Ugyancsak felhasználható takarmányozásra a kézi cséplés után megmaradó kőve-szalma, mely a közéje vegyült fűmaggal, giz-gaz növényvel együtt elég tűrhető marhatáplálék.

A helyi áll. kő- és agyagipari szakiskola beiratásai szeptember hó 5-én fognak megtartatni. Előjegyzések naponta eszközöltnék. Az igazgatóság.

A Gazdák Biztosító Intézete r.-t. folyó hó 9-én tartotta meg Aradon alakuló gyűlését. A tárgysorozat rendjén megállapították, hogy a tervezett 4 millió lei részvény-tőkét tulajgyeszték. Ügyvezető igazgató lett Samarjai Leókes Béla. Az új társaság első sorban átveszi a Gazdák Biztosító Szövetkezete romániai üzleteit és üzletkörébe fog tartozni tűz, jég, élet, baleset, szavatosság és betöréses lopás elleni biztosítások vállalása és viszontbiztosítások kötése.

Tojástermelésünket nagyban fejleszthetjük okosabb költetéssel. Ma február végén, március elején ültetünk tyukot, annak a jéréci már cséplés után tojni kezdenek, mikor az öreg tyukok vedlés következtében a tojással fölhangnak, s tojnak egész ősszel s a tél egy részében. Ekkor a tojás a legértékesebb és a legdrágább. A kora tavaszon kikelt csirkék leggyorsabban nőnek s legkisebb veszéllyel nevelhetők fel. Igaz, hogy oly korán nem minden gazdaságnak kottol a tyukja, de segíthetünk a bajon úgy, ha összeállunk társaságba és együttesen költségtérítést szerzünk be. A legkisebb 50 tojáshoz való és 80%-át költi ki a felhasznált tojásoknak.

Megvadult lovakkal a halálba. Szabó Antal bórkereskedő napszámásával, Kádár Andrással egy vendégjé f. hó 23-án este 10 óra körül kocsin akarta haza vitetni. Az öreg napszám, ki homoródszentmártoni születésű, 51 éves, teljesíteni is akarta a rendelkezést, de a rosszul befogott lovak megbokrosodtak és örült iramban vágattak vele a kaszárnya felé. A megvadult lovakat sem a kocsis, sem pedig a segélyező siető közönség nem bírta megfékezni. A régi katonai kórház előtt Kádár jobbnak látta kiugrani a már töredező kocsiából, melynek a kerekkel hullottak széjjel, de olyan szerencsétlenül zuhant a fejére, hogy eszméletlenül szállították be a vármegyei közpórházba, hol még az éjszaka folyamán meg is halt. Az összeroncsolt kocsiat a megvadult lovakkal Felsőboldogfalván tartóztatták fel.

SPORT.

A Hargita Testező Egylet kombinált I. csapatát f. hó 21-én a kereszturi Atlétikai Club látta vendégül, barátságos mérkőzésre. A Hargita négy tartalékkal játszott. Eredmény 2:1. Fél idő 1:1 a Hargita javára. A gólokat Egyed Feri, a kereszturiakét Lengyel Péter lőtte. Elekes Domokos dr. a kereszturi Atlétikai Club elnöke bíráskodott.

Bajnoki mérkőzések. Aug. hó 13-án tartotta meg a Comitetul Regional Braşov gyűlését, hol kisorsolták a bajnoki mérkőzéseket. A mérkőzések augusztus 28 tól október 16-ig tartanak.

Az egymást még alig ismerő csapatok nagy ambícióval készülnek a versenyekre, hol alkalmuk nyílik egyletüknek dicsőséget szereve, tudásukat

is fejleszteni. Vasárnap, 28-ikán Brassóban tartja a H. T. E. első bajnoki mérkőzését a kerület egyik legerősebb csapatával, a Brasoviával, mely iránt a sportközönség részéről már előre is óriási érdeklődés mutatkozik. A sorsolás a csapatok mérkőzésének rendjét így állapította meg:

Augusztus 28-án Hargita—Brasovia, Csak—Sighisoara (sikszeredában), 30-án Ivria—Mte Brassóban. Szeptember 1-én Olimpia—Coltea Brassóban. 4-én Hargita—Csak Csikszeredában, Mte—Sighisoara Brassóban. 5-én Olimpia—Ivria Brassóban. 8-án Coltea—Brasovia Brassóban. 11-én Hargita—Sighisoara Segesváron, Coltea—Csak Brassóban. 13-án Olimpia—Mte Brassóban. 15-én Brasovia—Ivria Brassóban. 18-án Hargita—Ivria Brassóban, Olimpia—Sighisoara Segesváron és Brasovia—Csak Csikszeredában. 21-én Coltea—Mte Brassóban. 25-én Hargita—Olimpia Székelyudvarhelyen, Coltea—Sighisoara Brassóban, Csak—Ivria Csikszeredában. 27-én Brasovia—Mte Brassóban. Október 2. Hargita—Coltea Székelyudvarhelyen, Olimpia—Csak Brassóban, Brasovia—Sighisoara Segesváron. 5-én Coltea—Ivria Brassóban. 9-én Hargita—Mte Székelyudvarhelyen, Ivria—Sighisoara Segesváron, Brasovia—Olimpia Brassóban. 16-án Mte—Csak Csikszeredában.

KÖZGAZDASÁG.

Az agrár-reform

közeli végrehajtásával kapcsolatban a földmives szövetség értesíti mindazokat, kiknek birtokai a törvény értelmében kisajátítás alá kerülnek, hogy a községi előljárásiaknál található nyomtatványon bejelentésüket az illetékes járásbíróshoz tegyék meg. Az illetékes községi előljárásiak kötelesek voltak a nyilatkozat benyújtására az illetéket folyó aug. hó 15-ig írásban felhívni. Amely helyen e felhívás nem történt meg, illetve az illeté birtokos nyomtatvány hiányában nem tehet meg bejelentését, ott nagyon ajánlatos, hogy a jogsérelem kiküldetése céljából a járásbíróshoz haladéktalanul kéresek.

A nyilatkozat román nyelven van megszövegeve s így annak kitöltése meglehetősen nehézségekbe ütközhetik, éppen azért itt közöljük a nyilatkozat magyar szövegét pontok szerint.

Agrárreform.

Románia.

Földművelésügyi Minisztérium.

Megye:

Járás:

Körjegyzőség:

Község:

Az erdélyi, bánáti, kőrösvideki és mármarosai agrár-reform 65. cikkének rendelkezései alapján alulírott a következő

nyilatkozatot

teszem.

- A birtok neve:
- A falu, (puszta, major) neve:
- A körjegyzőség neve:
- A járás neve:
- A megye neve:
- A birtokos neve:
- Jogi cselekvő képesség:¹
- Allandó lakása:
- A birtok jelenlegi jogi helyzete:
- A birtok jogi helyzete 1918 dec. 1-én:²
- A birtok telekkönyvi ívének száma:
- Telekkönyvi helyrajzi számok:
- A föld nagysága katasztrális holdakban telekkönyv szerint:

Megmívelhető föld:³ szántó
legelő
kaszáló

Szőlők:

Gyümölcsösök:

Veteményes kertek:

Mocsarak:

Öntözött területek:

Nádasok:

Termékterületek:

Erdő:

- A tulajdonos birtokainak száma és hol vannak azok:
- A tulajdonos birtokainak száma 1918. december 1-én és azok részletes leírása a d) pont alapján:
- A birtok 1918. január 1-én és 1921. május 1-én bérbe volt-e adva, mennyi ideje és most is bérben van-e?⁴
- A birtok vagy a birtokok, amelyekből a törvény rendelkezései szerinti maximumot megtartani óhajtja:

¹ Nagykoru, kiskorú, gondnokság alatt stb.² Egyéni korlátlan tulajdon, osztatlan tulajdon, haszonélvezet stb.³ A föld csatornázott-e vagy öntözött és mennyi terület?⁴ Kényszerbérletek itt nem jönnek tekintetbe.

Az odorheii törvényszék.

Szám: 183/21 1921.

Hirdetmény.

Az odorheii törvényszék, mint kereskedelmi bíróság, mivel Ujszékely község állattenyésztőinek szövetkezete a felosztást, illetve a felszámolást az 1921 június hó 25. napján tartott közgyűlésen elhatározta: felhívja a szövetkezet hitelezőit, hogy követeléseiket ezen hirdetmény közzétételétől számított 6 (hat) hó alatt érvényesítsék.

Odorheiu, 1921 július 15-én.

Dr. Szabó Géza, s. k. tészi bíró.

A kiadmány hitelül: Nagy, s. hiv. tisztviselő.

Sz. 360—1921

Hirdetmény.

Közírré teszem, hogy Vágás község kocsmája s szatócs üzlete folyó év szeptember hó 11-én délután 3 órakor megtartandó nyilvános árverésen 1921. évi október 1-től hat évi időtartamra hasznóbérbe fog adni.

Kikiáltási ár 800 lei. Bónatpénz 10%.

Árverési feltételek a székelydöbői körtitkári hivatalban megtekinthetők.

Vágás, 1921 augusztus 8.

Jakab István, körtitkár.

Hirdetmény.

Sükő község kocsmaháza, mellékhelyiségével együtt folyó évi szept. 4-én vasárnap délután 2 órakor Sükő község házában 1921. évi szept. 7-iktől kezdődő 3 évi időtartamra nyilvános árverésen bérbe adatik. Kikiáltási ár évi 1000 lei.

Sükő, 1921 augusztus 22-én.

Előjáróság.

2725—1921 ki.

Hirdetmény.

Odorheiu város tanácsa közírré teszi, hogy a város tulajdonát képező Bulevardul Regele Ferdinand 1 sz. alatti emeletes kőház folyó évi szeptember hó 7-én délelőtt 11 órakor a városi gazdasági tanácsos irodájában nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlattal összekötött árverésen el fog adni.

A részletes feltételek a gazdasági tanácsosnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kikiáltási ár 120.000. lei. Bónatpénz a kikiáltási ár 5%-a.

Odorheiu 1921 augusztus 22.

Szakács Zoltán, polgármester.

h) Ha a birtokon intenzív mezőgazdasági ipari üzem van, miben áll ez és mikor létesült?

Milyen tőke van befektetve?

Milyen nagyságu területre van szükség ezen üzem fenntartásához, ha a törvény 20. cikke értelmében a tulajdonos ezt meg akarja tartani és a birtok mely részét választja ki erre a célra?

i) A birtok tényleges állapota megegyezik-e a telekkönyvi adatokkal és ha nem, melyek az eltérések?

Tulajdoni vagy semmias visszahelyezési per van-e folyamlatban a birtok ellen?

k) Összjövdelem kataszter után:

Föld-adó:

Ház-adó:

Ipar-adó:

l) A birtok vételára, összesen vagy kat. holdankint részletezve és a vétel időpontja:

Beesérték osztokodásnál:

Örökösödésnél:

Hitelintézetek által megállapított becsérték:

Mely évben történt fenti megbecsülés:

Alíírás.

Kiskorúak és gondnokság alatt levők részére nyilatkozatot törvényes képviselőjük állítja ki, haszonélveszeti jog esetén a haszonélvesztés.

Tudnivalók.

(Kivonat az agrárreform törvényből.)

Mindazon földbirtokosok, akiknek birtokai a jelen törvény értelmében egészen vagy részben kisajátítás alá kerülnek, kötelesek a törvény kihirdetésétől számított egy hónapon belül az illetékes járásbíróshoz a mellékelt nyilatkozatot négy példányban kiállítva beküldeni (65. cikk). A járásbíróshoz tartoznak ezen nyilatkozatokat külön az agrárreform részére felfektetett nyilvántartásba bevezetni.

A járásbíróshoz a nyilatkozatokhoz csatolja a hivatalos telekkönyvi adatok másolatait és rendelkezésére bocsátja a járási bizottságoknak.

A járásbíróshoz tartozik intézkedni, hogy a telekkönyvi hivatal nyilvántartást fektessen föl mindazon birtokokról, melyek a jelen törvény alapján kisajátítás alá esnek. (66. cikk.)

A birtokos által beküldött nyilatkozat képezi alapját a kisajátításnak. Mindazok, akik ezt a nyilatkozatot az egy havi határidőn belül nem nyújtják be vagy azt hibásan készítik el, a kisajátítás alkalmából emiatt esetleg történő hibákért felelősek, azok ellen nem élhetnek jogorvoslattal, kivéve, ha beigazolják, hogy vismajor esete forog fenn. (67. cikk.)

A járásbíróshoz tartoznak a nyilatkozatok egy hitelesített példányát a földosztást végző Cassa Centralának, egy másikat pedig az illetékes megyei mezőgazdasági tanácsosnak beküldeni (68. cikk.)

A jelen törvény alkalmazásához felhasznált kimutatók, könyvek, jegyzőkönyvek és más okmányok közokiratoknak tekintendők. Mindazok, akik bármily minőségben közreműködnek valóságban meg nem felelő adatoknak ilyen okmányokba vezetésében bárkinek előnyére vagy kárára, a büntető törvénykönyv vonatkozó szakaszai szerint lesznek megbüntetve és ezenkívül 1000—5000 lei pénzbírsággal sújtandók.

Elsőfoku hatóság ez esetben a törvényszék, felebbezési bíróság, a tábla. (140. cikk.)

A nyilatkozatban tehát csak a való igazság tárandó föl, mert mindazok, kik nyilatkozatukat rendez időben nem nyújtják be, avagy hibásan állítják ki, a kisajátítás alkalmából e miatt esetleg történő hibákért felelősek.

A marha-árak emelkedését nem mutatnak, úgy látszik, a marhákkal is egy végnélküli lánc-kereskedés folyik, arra enged következtetni a napoként potom áron összevásárolt sok állat, melyek hol Brassó, hol Ó Románia felé hosszú sorokban vonulnak tova. Sajnos, hogy a kormány nem védve meg a mezőgazdák legfontosabb érdekeit, engedi, hogy egyes vásárlók kihasználva a jelenlegi kényszer-helyzetet, potom áron vásárolják össze az állatokat, ahelyett, hogy egy egészséges és a lánckereskedelmet kirekesztő állatkivitelnek engedne szabad utat. Bukarestben a marhahasára ma még 12—16 lei s itt... koldussá válik a nép kényszer-helyzetében. A nyers bőr ára 12—14 lei s állataink csak a bőr árán kelnek el!

A legnagyobb nyomor réme fenyeget. Takarmány nincs, népünk egykedvűséggel nézi a helyzetet, nem akar magán segíteni, nem vet késo őzi vagy kora tavaszi kaszálásra alkalmas növénymagvakat. Állatállományunk végveszedelemben forog. A nép lerongyolódott és ma holnap éheznek, mert sem a tulmagas áru közszükségleti cikkeket megfizetni nem tudja, sem elegendő török-buzája nincs s a gabona árak nap nap után emelkednek. Itt már csak a legstrogósebb és legeredményesebb hatósági beavatkozás segíthet.

A mult keddi piacon a gabona árak meglehetősen emelkedést mutatnak. Buza 40—44 lei, törökbuza 38—43 lei, zab 18—20 lei, árpa 30—35 lei.

A szövetség nagyobb mennyiségű Székács-féle nemesített és diószegi vetőmag-buzát szerzett be, a gazdaköri tagok a szövetségnél vetőmag-szükségletüket néhány nap mulva beszerezhetik.

A szerkesztő üzenete.

B. Cikkét köszönjük; szives munkálkodását jövőre is kérjük. A b. levélben említettéről — minthogy e tárgyban nagyon különböző és kiélezett nézetek állanak egymással szemben — csak egy nyilatkozhatnánk, ha előbb magát a cikket is átnéshetnők.

Kiadó: a Könyvnyomda R.-t. Odorheiu (Székelyudvarhely)
Cenzurat: C. T. Sircs.

Nagy biztosító társaság Odorheii városban.

Odorhel-vármegye közönségének tudomására hozatik, hogy a bukaresti „Nationala” általános biztosító társaság Odorheim megye részére Odorheii város Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 40. a. szám alatt (a posta udvarán) fiókintézetét megnyitotta.

A társaság eszközöl mindenféle biztosításokat: tüzkár és jégverés elleni biztosításokat, tengeri, dunai és szárazföldi fuvar-biztosításokat; elvállal mindenféle formában életbiztosításokat,

halál esetére szóló biztosításokat stb.

A biztosító-társaság alaptőkéje tiszta aranyban beüzetett 10.000.000 lei.

A biztosítások felet megjelölt helyen hétköznapokon d. e. 8—12 és d. u. 2—4 óra között vasár és ünneppnap 9—11 óra között eszközölhetők.

Az egyes községek lakosai ezen biztosításokat a községekben kinevezett ügynőkök utján eszközölhetik.

Árverési hirdetmény.

Közírré tétetik, miszerint Veres Jenő iparkamarai titkár és Rotberg Áron marosvásárhelyi lakosok által Gagyi József parajdi lakostól 1921. évi január hó 6-án kelt írásbeli adásvételi szerződéssel megvásárolt és általuk kitermelt a parajdi határon a „Sziknyos”-nevé dűlőben fekvő 742 köbméter búkk tűzifa 8000 lei becsértékben Parajdon a helyszínen f. évi szeptember hó 4-én d. u. 3 órakor állami közjegyző közbenjövetele mellett nyilvános árverésen el fog adni.

Árverezési szándékozók tartoznak az árverés megkezdésekor 20% bónatpénzt az állami közjegyző kezéhez letétbe helyezni. A vételár készpénzben fizetendő.

Az árverés alá bocsátott fakészlet becsáron alól is a legtöbbet ígérőnek el fog adni.

Parajd, 1921. évi augusztus hó 28. án.

Gagyi József, birtokos.

Az odorheii törvényszék.

C. 712—1921. **Hirdetmény.**

Az odorheii törvényszék közírré teszi, hogy Szabó Ágoston Dénesné szül. Máthé Ilona zetelaki lakos részéről az 1911. I. t.-c. 748. § a alapján előterjesztett kérelem folytán az olasz határon Tiroiban, Arsieró határában, mint a volt cs. és kir. 50-ik gyalogezred katonája, állítólag elhalt Szabó Ágoston Dénes volt zetelaki lakos elhalálózása tényének megállapítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az állítólag elhalt részére ügygondnokul dr. Göncy Gábor ügyvéd, odorheiu lakost rendelte ki.

Felhívja a törvényszék Szabó Ágoston Dénes és mindazokat, akiknek az ő életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügygondnokot Szabó Ágoston Dénes életbenlétéről értesítsék, egyszerűs mind közöljék azokat az adatokat, melyekből az ő életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság a jelen hirdetménynek a „Gazeta Oficiala”-ban történt harmadszori beiktatását követő naptól számított 3 hó letelte után, a nevezett elhalálózásának tényét, a bizonyítás eredményéhez képest meg fogja állapítani.

Odorheiu, 1921. évi május hó 7-én.

Dr. Glósz Miksa, s. k. tészi bíró.

A kiadmány hitelül: Florián, s. hiv. tisztv.

2+5

AZ UJ AGRÁR-TÖRVÉNY

MAGYAR KIADÁSA KAPHATÓ
SZÉKELY JÁNOS
könyvkereskedésében. 29

5+2

A városi jéggyár

üzemét megkezdette.

Jégre előjegyzéseket átvész a gyárban, Str. Prințul Nicolae (Árpád-utca) Frank-féle sörgyári telek.

Erdély egyik legnagyobb városának legelőkelőbb negyedében

nagyforgalmu gyógyszer-tár eladó

gyönyörű, művészi berendezéssel, új házzal, gyógyszerészli lakással együtt. A ház 15 évig adómentes. Gáz, villany és víz az egész házban bevezetve, aszfaltos udvar, szép kert. Cim a kiadóhivatalban.

BUTOR-

nagyraktár!

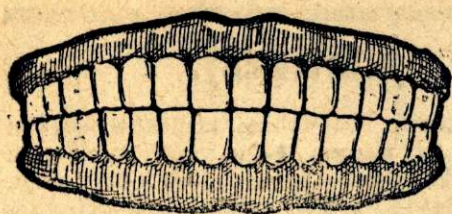
Mindennemű butor a leggyorsabbútól a legfinomabb kivitelig állandóan raktáron kapható ■ ■

nagyban és kicsinyben esetleg részletre is!

BALÁZS KÁROLY

butorraktárában

Bulevardul Reg. Ferdinand (Kossuth-u.) 37.

Dr. Havas fogorvosi és fogtechnikai műterme
 Odorheiu-Székelyudvarhelyt, Piata Regina Mária (Batthyány-tér)
 4. szám alatt van.

HA tartós és divatos
 férfiruhát akar :

tekintse meg nálunk, mint a
 cég lerakatánál, a segesvári

Zimmermann Testvérek

féle posztógyár által készített
 elismert jó minőségű, tiszta
 gyapju férfi és női kosztüm

szöveteket.

Gyári árban, nagy vá-
 lasztékban kaphatók:

BARCSAY KÁROLY

férfi és női divatüzletében

Odorheiu-Székelyudvarhelyt.

Megérkeztek!

az őszi és téli legújabb és legele-
 gánsabb

MODELL-KALAPOK

velour és filz-kalapok

és árusításukat a jövő hét folyamán
 megkezdem. Nagy választék gyászkalap-
 pok, gyász-arc-, és menyasszonyi fá-
 tyolok, menyasszonyi koszorúk, kalap-
 szalagok, kalap-báronyok és kalaphoz
 való anyagok, előnyomatott kézimun-
 kák, kongre és kanava vásznakban,
 DMC himző pamut, gyöngypamut, mosó-
 selyem (Muline), filofosz, mű- és gép-
 selyem az összes színekben, DMC hor-
 goló óerna, az összes számok. Nagy vá-
 laszték himzések, cipkek, női és férfi
 ruhához való anyagok és szabókellékek,
 kötő pamutok, hárász (Berliner), női
 és gyermekharisnyákban, stb. stb.

Vállalom kézimunkák előnyomatását a legdiva-
 tesabb minták után, velour, filz-kalapok át-
 alakítását, bárony kalapok készítését a legdiva-
 sabb modell-fermák után. — Szíves pártfogást kér
 tisztelettel:

ORDELT JÁNOS

Női ruhák,

pongyolák, bluzok, női-, férfi- és
 gyer- menyasz-
 mek **fehértűmüek** szonyi
 kelengyék, leányka és ifjúgyermek
 ruhák, legkényesebb estélyi és utcai
 ruhák olcsón, pontosan, a legújabb
 divat szerint készülnek; átalakítaso-
 kat lelkiismeretesen végez:

Dolvig Keresztélyné

Székelyudvarhely, Kornis-utca 14.
 ..... szám alatt (emelet).

Új üzlet! Új üzlet!

BEDE GYULA

fűszer-, fonal-, liszt-, és festék-üzlete
ODORHEIU-SZÉKELYUDVARHELY

Tisztelettel értesitem a t. vevőközönséget, hogy a
 a régi nagy dohánytőzsde helyiségében

**fűszer-, fonal-, liszt-
 és festék-üzletet** ::

nyitottam. Célom: jó árukkal, olcsó árakkal és
 pontos kiszolgálással a t. vevőközönség bizalmát
 kiérdemelni. — Szíves pártfogást kér tisztelettel:

BEDE GYULA, kereskedő.

Az Első Székelyudvarhelyi
 Bőrgyár Részv.-Társaság
BŐRÜZLETÉBEN

a Florián-féle házban mindenféle
 bőrök, talpak s a bőrüzlet keretébe tar-
 tozó cikkek egy nagyban, mint kicsinyben
 a legelőnyösebb árban kaphatók.

Új kelmefestő és vegytisztító-intézet!

Megnyílt!

Schmitz Miklós

kelmefestő,
 vegytisztító- és
 fehértűmü mosó-
 intézete

Odorheiu-Székelyudvarhelyt

Str. Stefan cel mare (Malom-u.) 21. sz.
 a malom helyiségében.

Fest, tisztít mindennemű
 férfi-, női- és gyermek-
 ruhákat, selymet, szöve-
 tet, báronyot, posztót és fonalat a
 legolcsóbb árak mellett.

Gyászruhák festése 24 óra alatt!

*Legjobb minőségű
 elegáns és jutányos
 a Tulcipő*

Székelyudvarhelyi fiók:

Bulevardul Regele Ferdinand
 (Kossuth-utca) 9. szám.

Egy jobb családból való fiut
kárpitos tanulónak

felveszek azonnal: Szabó Gyula kárpitos.

Benzin! Petroleum!

Ásványolajok!

Állandóan kaphatók az odorheiu és héjjasfalvi
 állomáson létesített raktárunkban.

Megrendelések tehetők: Odorheien, Bulevar-
 dul Regele Ferdinand (Kossuth-u.) 46. sz.
 alatt. — Hordókat is kikölcsönzünk.

Az igazgatóság.

Márvány és trachit
siremlékeket
 legszebb kivitelben készít és
 raktáron tart:
Fancsali Bálint
 kőfaragó-mester
 Odorheiu-Sz. udvarhely
 a Vasútállomás mellett

**Hivatalok
 figyelmébe!**

Müller-féle kiváló antracén
 és lila író-tinta, ugyszintén
 valódi Pelikán író- és má-
 solótinta kapható jutányos
 áron a Könyvnyomda Rész-
 vénytársaság papir- és
 írószerkereskedésében.

Megint új és olcsó áruk érkeznek

HIRSCH RUDOLF közismert
 divatáru-üzletébe.

Külön felhívom a figyelmét
 közönségnek

jóminőségű és olcsó férfiszöveteimre, vásznakra, zefi-
 rekre és mindennemű mosó és szövött-
 árukra, stb., stb.